

A Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közössége által leggyakrabban használt szimbólumok

Tartalom

1. VISNU ÉS KRISNA ATTRIBÚTUMAI
 2. ISTENFORMÁK (MÚRTIK)
 3. VISELET, VALLÁSI KELLÉKEK
 4. KÉZJELEK
 5. MANTRÁK
 6. SZENT ÁLLATOK
-

1. VISNU ÉS KRISNA ATTRIBÚTUMAI

A pávatoll

Krisna, az Istenség Legfelsőbb Személyisége öltözetének jellegzetes részét képezi a turbánjában viselt pávatoll. A lelki világot ábrázoló művészi alkotásokban Krisna társaságában is gyakran ábrázolnak pávákat. A páva tollazatának szépsége a hívőket Krisna művészi teremtő képességére, valamint személyes fejdíszére emlékezteti. Így a pávaszem gyakran használt motívum a Krisna-hívő kiadványokban és ünnepi díszítésekben.

Visnu kellékei

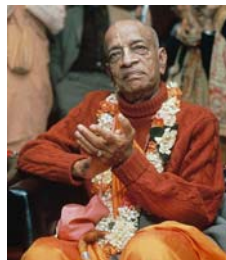
A *csakra* Krisna négykarú formájának, Visnunak az egyik attribútuma, amely ugyanakkor az időt is jelképezi. Visnu kezében vagy külön is szokták ábrázolni. Az indiai Dzsagannátha Puriban lévő vaisnava templom tetejét egy művészi csakra-jel díszíti, amelyről azt tartják, hogy megpillantása épp olyan áldásos, mint a múrtik – a transzcendentális istenszobrok – látványa. A Visnu másik három kezében lévő tárgyak is hordoznak szimbolikus jelentést. A *kagylókürt* áldásos hatású, szertartásainkon magunk is használjuk. A *lótuszvirággal* Visnu megáldja híveit, míg a *buzogánnyal* megvédi őket a nehézségektől.

A virágfüzér

Mindig virágokból font *fűzér* díszíti az Istenség Legfelsőbb Személyiségét, és az imádat szertartásos folyamatában ilyen fűzerekkel díszítjük mi is az Istenséget teljességében megjelenítő múrtikat, szobrokat. A tisztelet kifejezésére virágfüzért helyezünk a lelki tanítómesterek, valamint a szentírások alapján előadást tartó hívek nyakába is.

2. ISTENFORMÁK (MÚRTIK)

A múrtik Isten valamely formájának hiteles ábrázolásai. A védikus szentírások szerint Isten teljes valójában jelen van a múrtiban, azonos vele, és a múrti látható formájában

fogadja el a hívek imádatát, így segítve lelki fejlődésüket. Az MKTHK által tisztelt murtiformák az alábbiak.

Srí Srí Rádhá Sjámaszundara

Krisna-völgy oltárán látható Srí Srí Rádhá Sjámaszundara, vagyis Krisna, és örök társnője, Rádharáni murti formája. Ez a forma az Istenség Legfelsőbb Személyiségének eredeti formája, amelyből minden más isteni forma, valamint a lelki és az anyagi világ származik.

Srí Srí Dajál-Nitái Vidzsaja-Gauránga

Srí Srí Dajál-Nitái és Vidzsaja-Gauránga a budapesti Haré Krisna Oktatási és Kulturális Központ oltárán állnak. Gauránga (más néven Csaitanja Maháprabhu) Krisna ötszáz évvel ezelőtt megjelent földi inkarnációja, Nitái (más néven Nitjánanda) pedig Krisna testvérének, Balarámának az egyidejűleg megjelenő inkarnációja. Mivel ők tették közzismertté a Haré Krisna mahámantrát Indiában, és ezáltal könnyen elérhetővé az istenszeretet, így imádatuk kiemelt jelentőségű a bengáli vaisnava hagyomány követői számára.

Laksmí Nriszimhadéva

Nriszimhadéva az Úr Visnu félig oroszlán, félig ember formájában megjelent inkarnációja, akinek tetteit a védikus írások ismertetik. Legfőképpen a hívek (bhakták) védelmezőjeként híres. Mivel Nriszimhadéva maga az Úr Visnu, így Laksmí, Visnu örök hitvese is jelen van az Úr Nriszimha mellett. Laksmí és Nriszimhadéva murti formái Krisna-völgy egyik oltárán foglalnak helyet.

Góvardhana Lál

A Krisna-hívők szent hegye a Góvardhana-hegy, melyet Srí Krisna saját kezűleg emelt fel, és amelyre úgy tekintenek, mint ami nem különbözik Tőle magától. A Góvardhana-hegy minden egyes darabja képviseli a teljes hegy fenségét, így imádatra méltó. A Krisna-völgyben, Rádhá és Krisna mellett található, a Góvardhana-hegyből származó forma a Góvardhana Lál nevet viseli, és széles mosolya fontos inspirációt jelent hívei számára.

Gaura Natarádzsa

Gaura Natarádzsa az Úr Csaitanja Maháprabhu formája. Neve arra utal, hogy Ő a legnagyobb táncos, aki a mahámantra éneklését közös táncsal, kirtánávnal együtt mutatta be. Krisna-völgy oltárán látható, Krisna és Rádhá murtija mellett.

A Szudarsana-csakra

Krisna egyik eszköze, a cakra az időt képviseli, és önálló isteni személyiséggel rendelkezik. Szudarsana déva Krisna-völgyben, Nriszimhadéva oltárán fogadja a hívek szeretetét.

A sálagráma-sílák

Indiából, a Gandakí folyóból származnak Krisna különleges, kő formájú megnyilvánulásai, a sálagráma-sílák. A szakértő vaisnavák azt is meg tudják különböztetni, melyik sílá Krisna melyik inkarnációjával azonos. A sálagráma-sílákat tisztelet övezi, melyhez meghatározott imádati forma is kötődik.

Az Úr Dzsagannátha

Az Úr Dzsagannátha Krisna egyik formája, amelyet akkor mutat meg, amikor rendkívül elégedetté teszi Őt hívei szeretete. Krisnának ezt a formáját évezredek óta tisztelik Indiában, leghíresebb temploma Dzsagannátha Puriban található. A Puriban régóta megrendezett karnevál mintájára az MKTHK évente szekérfesztivált rendez. E felvonulás során Dzsagannátha formáját a hívek egy hatalmas szekérré ültetik, majd énekelve, táncolva kísérik. Dzsagannátha mosolygó arca ennek köszönhetően vallásunk, illetve közösségünk egyik közismert vizuális képviselőjévé is vált.

Tulaszi dév

Tulaszi a lelki világban Krisna egyik örök társa. Az anyagi világba egy növény, a szent tulaszi cserje formájában száll alá, hogy segítse Krisna híveinek lelki fejlődését. Az élő tulaszi cserjét a bhakták dalokkal és öntözéssel tisztelik, levelei a múrtik rituális imádatának elengedhetetlen kellékei, míg a kiszáradt tulaszi fájából szent ékszereket, meditációs eszközöket, láncokat készítenek.

Sríla Prabhupáda

A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupáda a Krisna-tudat Nemzetközi Szervezetének (ISKCON) alapító ácsárjája (lelki tanótómestere). Az ISKCON templomaiban, így az MKTHK központjaiban is megtalálhatóak Sríla Prabhupáda képei, illetve életnagyságú múrti formái. Sríla Prabhupáda ebben a formában is jelen van az általa létrehozott világegyház központjaiban. Személye előtt a hívek naponta énekes szertartást mutatnak be, emlékezve személyiségére, tanításaira, jelentőségére, és áldásait kérve odaadó tevékenységeikre.

3. VISELET, VALLÁSI KELLÉKEK

Ruházat

A férfiak nadrágszerű, hagyományhű viselete a dhoti, amely egy kb. négy méter hosszú, másfél méter széles vászonanyag, melyet speciális módon hajtogatva öltönek magukra. Felsőtestükön kurtát viselnek, amely egy egyszerű szabású, hosszú ing, mely lehet hosszú és rövidujjú is. A hölgyek szintén hosszú anyagból hajtogatott szárit viselnek, melynek vége a fejük tetejét is borítja. A szári többféle anyagból készülhet, és sokféle színű, illetve mintájú lehet.

Kanthi-málá

A Krisna-hívők nyaklánc a kanthi-málá, amelynek láncszemei a szent tulaszi növényből készülnek. Általában a nem avatott hívek egy vagy kétsoros, míg az avatott hívek háromsoros láncot viselnek. A kanthi-málá viselése áldást jelent tulajdonosa

számára, az élet végén pedig segítséget nyújt a léleknek a lelki világba való visszatérésre.

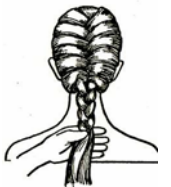
A tilaka jel

Az MKTHK által használt egyik legfőbb jelkép a gaudíja-vaisnavák által Indiában és világszerte megszokott tilaka jel. Ez egy vékony, hosszúkás U alakot formál, az U alak alsó részéhez pedig egy lefelé hegyesedő levélforma csatlakozik. E jel több teológiai magyarázattal is rendelkezik. Az egyik értelmezése szerint az egyik függőleges vonal az anyagi világot, míg a másik az örök lelki világot jelképezi. A levélforma pedig az egyéni élőlényt szimbolizálja, aki határhelyzetben van e két isteni energia között, vagyis szabadon választhat, hogy az anyagi vagy a lelki világban szeretne élni. A tilaka jelet a hívek szent tavak és helyek tisztított agyagával festik fel a homlokukra, valamint a felsőtest 12 másik pontjára. A test ezzel megszentelődik és a lélek templomává válik, melyben a lélek Istent szolgálja.

Hajviselet

A férfiak kopaszsága, illetve a tarkójukon viselt hajtincs szimbolikus jelentéssel bír. A haj leborotválása az anyagi életcélokról való lemondást, míg a (kisebb vagy nagyobb) hajtincs – amelyet sikhának neveznek – a Krisnához fűződő szeretetteljes ragaszkodásukat jelképezi. A hajviselet ezáltal a személyes egyistenhit kinyilvánítását is jelenti. A Krisna-hívő hölgyek a védikus tradíciót követve hajukat gyakran befonva hordják, fejüket pedig a ruhájukként is szolgáló hagyományos szári végével fedik be. A haj befonása és a fej fedettsége az erényességet, hűséget hirdeti.

A családi állapot jelzése

A házas nők homlokának közepén vörös pont – bindi – jelzi családi állapotukat. A házas, illetve házasulandó férfiakat pedig ruhájuk fehér színe különbözteti meg a szerzetesként élő férfiaktól, akik sáfrányszínű öltözetet (dhótít és kurtát) viselnek.

A bráhmana-zsinór

A hívek egy része az első lelki avatást követően (melyek során megkapja a Haré Krisna mahámantrát), második, ún. bráhmana avatásban, mintegy papi felszentelésben is részesül. Bráhmana avatást férfiak és nők egyaránt kaphatnak. A férfiak a felszentelés részeként egy bráhmana-zsinórt is kapnak, amely a bal válluktól a jobb csípőjük felé fut keresztül a testükön. E zsinórt feltekerve ismétlik el naponta háromszor a titkos Gájatrimantrát.

Dzsapa és dzsapazsák

A bhakták meditációs eszköze a dzsapolánc. Ez többféle fából készülhet, a lelkileg legértékesebbnek a szent tulaszi növényből készült lánc számít. A dzsapolánc 108 darab, fonalra fűzött golyóból áll, a meditáció során a hívek minden egyes láncszemen elismétlik a Haré Krisna mahámantrát. Az avatott bhakták ily módon minden nap 16 kört ismétlenek el a mantrából. A dzsapoláncot tisztasági és praktikus okokból dzsapazsákban tartják, melynek formája egy lótusz bimbójára emlékeztet. A kis zsák többféle színű lehet, és különféle szent feliratok is díszíthetik.

4. KÉZJELEK

A mudrák

A vaisnava szertartások fontos részét képezik az áldásos hatású kézjelek, melyeket a szertartási kézikönyv részletez. A tradicionális indiai táncokban, például a bháratánátjamban és az orisszai táncban is beszédes jelentőséggel rendelkeznek a mudrák, vagyis kézjelek. A mindennapi életben leggyakrabban, köszönésképpen használt kézmozdulat a namaszakára. Ez a barátságosságot kifejező mozdulat Indiában és a hinduizmus különböző ágait követő közösségekben világszerte használatos.

5. MANTRÁK

Az om szótag

Az om jel – melyet nem csak a Krisna-hívők, hanem más hindu irányzatok és a buddhisták is használnak – az Abszolút Igazság, Isten személytelen aspektusát, mindent átható lelki energiáját képviseli.

A Haré Krisna mahámantra

A Haré Krisna mahámantra a bengáli vaisnavák, az ISKCON, és így az egyházunk által is legfontosabbnak tartott Istent dicsőítő imádság: Haré Krisna, Haré Krisna, Krisna Krisna, Haré Haré, Haré Ráma, Haré Ráma, Ráma Ráma, Haré Haré. E mantra a szanszkrit nyelv lejegyzésére szolgáló dévanágarí betűvel, diakritikus jelekkel, vagy magyarul fonetikus leírva vizuálisan is képviseli legfontosabb imádságunkat.

6. SZENT ÁLLATOK

A tehének, bikák, ökrök tisztelete

A tehén (illetve hím párja, a bika vagy az ökör) több szempontból kiemelkedő állat a vaisnava hagyományban. Mivel a tehén tejével gondoskodik az emberekről, az anyának kijáró tiszteletet érdemel, a földművelésben segédkező ökröknek pedig az apát megillető tisztelet jár. Ezek az állatok a mezőgazdasági alapú gazdagság szimbólumai. A bika négy lába emellett a vallásosság négy alapelveinek, a kegyességnek, az igazmondásnak, a lemondásnak és a tisztaságnak is a jelképe. Vrindávanában, a Krisna otthonaként szolgáló lelki világban pedig a tehének az Istenség Legfelsőbb Személyiségének állandó és szeretett társai.

